

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

התובעת:

ד. ל.

על-ידי בא כוחה עורך דין יעקב פרץ

נגד

הנתבע:

ח. י.

על-ידי בא כוחו עורך דין מאיר ישראלי

פסק דין

ההליכים

1. עניין לי בתביעות אישה בשנות השמונים לחייה, אשר לשיטתה פגשה לפני כשבע שנים פלוני, צעיר ממנה בכחמש שנים, נפרדה ממנו, ואגב יחסיהם הוציאה היא סך נכבד השווה, לשיטתה, לשווי דירה.

2. התביעות הן: האחת, למזונות "משקמים" עבור "ידועה בציבור" (תמ"ש 19-09-46121); האחרת נוסחה כתובענה "הצהרתית", מתן חשבונות, כספית (תמ"ש 19-09-46776).

3. לשיטת התובעת ה"הצהרה" הנדרשת (וראה סעיף 45, הוא סעיף הסעדים שבכתב התביעה) הינה כי הצהרה על הנתבע להשיב לתובעת סך 453,000 ₪, סכומים אשר "הלוותה" התובעת לנתבע נכון, לשיטתה, ליום 01.01.2014. אגרה לתביעה כספית שולמה כדין.

4. למעשה, לא תמצא בסעיף 45 הנ"ל כל דרישה למתן חשבונות או להצהרה אחרת.

5. תביעת המזונות בסעיף העתירות היתה בחלקה תעתיק של התובענה ההצהרתית, ללא רלוונטיות לפעמים (וראה עתירה לצו הגבלת שימוש), אך בפועל נדרשו מזונות משקמים לחמש שנים לפחות בגובה 11,620 ₪ לחודש.

קיצוז הכנסות של התובעת לא תמצא בתובענה למזונות.

טענות התובעת, בתמצית

6. בשלב הסיכומים הופיע לפתע סעד רחב יותר ולפיו מתבקש סעד של הצהרה לפיה, לתובעת מגיע מחצית מכל נכסי הנתבע.

7. לטענת התובעת אין ליתן שום אומון בנתבע לאחר שנתפס באי אמירת אמת.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

8. הצדדים היו חמש שנים ידועים בציבור.
9. התובעת מימנה לבדה את החיים המשותפים, שהיו חיי פאר ופזרנות.
10. הנתבע גרם לתובעת להלוות לו כספים ולשלם עליו סכומי כסף עצומים, החל משנת 2016 (סעיף 15 לסיכומים).
11. הנתבע הודה כי סך 800,000 ₪ היו לתובעת ב- 2016, ובתחילת 2018, עת נפרדו הצדדים, התכלה הממון.
12. בשלהי 2017 מכרה התובעת דירה בשכונת ה..... וגם דמיה התכלו.
13. הנתבע הבטיח בתמורה כי מחצית זכויות בעלות בדירות יירשמו על שם התובעת וכן כי ישיב לתובעת כספיה.
14. הנתבע אפילו גבה את דמי השכירות מדירת התובעת.
15. הנתבע סירב לחתום על הסכם ממון, על-מנת להכשיר הגזל ועל שמו מספר נכסי מקרקעין, בעוד לתובעת חובות בלבד.
16. מגיע לתובעת מחצית מנכסי הנתבע או לחילופין השבה, מכוח דיני עשיית עושר ולא במשפט, עוולת הרשלנות, מרמה והפרת חובה חקוקה.
17. לנתבע הכנסות בסך של 35,000 ₪ בחודש משכירות וכן רכוש רב; לתובעת קצבת מל"ל בלבד והוצאותיה כ- 11,600 ₪ לחודש.

טענות הנתבע, בתמצית

18. יחסי הצדדים לא היו אלא ידידות שטחית ולא היו הם ידועים בציבור.
19. בין אנשים בני 78 ו- 71 אין היתכנות של קשר זוגי.
20. ההיכרות נמשכה שלוש שנים בלבד, משנת 2015 ועד שנת 2018.
21. בית המשפט לא צריך להתערב ביחסים רומנטיים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

- 1
2
3 22. התובעת עשתה הכל בהסכמה ואין לה להלין אלא על עצמה.
4
5 23. לא הוכחה עשיית עושר ולא במשפט, שכן נכסי הנתבע לא גדלו ופעל הוא על פי דין.
6
7 24. הסעד הנדרש כולו אינו אלא סעד היפותטי וערטילאי, ללא דרישת סעד אופרטיבי.
8
9 25. אין בנמצא פירוט סכומים אשר ניתן להשליך עליו מכוח אסמכתאות, וחלק ניכר מההוצאות
10 הנטענות נהנתה מהן התובעת.
11
12 26. לא הוכח כי ניתנה הלוואה.
13
14 27. סעד הצהרתי הוא מדיני היושר ואין לתיתו, בשל פגמי גילוי ותום לב.
15
16 28. כאשר ברור שהנתבע סירב להיקשר בהסכם ממון, ברור שהתובעת ידעה מה לעשות, אך לא
17 עשתה דבר.
18
19 29. בית המשפט נעדר סמכות לדיון, שכן השניים אינם בני זוג.
20
21 30. הצדדים אינם ידועים בציבור, לא ממש התגוררו יחד, לתובעת רכוש ואין לה צורך במזונות.
22

דיון והכרעה

- 23
24 31. על-מנת לצאת אל ה"דרך" יש ליתן ראשית את הדעת לשתי שאלות:
25
26 א. שאלת אמינות גרסת הנתבע.
27 ב. השאלה האם היו הצדדים ידועים בציבור.
28
29 32. היה ונענה לשאלה השניה בשלילה, אזי נסתם הגולל הן על הזכות למזונות משקמים והן על
30 העתירה המאוחרת לחלוקה בשווה של זכויות, אותה לא הגבילה התובעת אפילו לתקופת מועד
31 הקשר.
32

אמינות הנתבע

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

33. אומר, כי מדובר באחת מהשאלות אשר בלב הסכסוך – לאמור, מהו טיב יחסי הצדדים והאם יש להאמין לגרסת הנתבע שמא לזו של התובעת, ממשיך הקשר ועד לטיבו.

34. התרשמותי מסיכומי הנתבע היא שזה האחרון, במקום לטעון עובדתית בעיקר, בחר לטעון דווקא טענות משפטיות, כגון: "לא הוכח"; "שתלין התובעת על עצמה"; "היא ידעה היטב מה היא עושה"; "אין סמכות" וכו'.

35. חקירתו של הנתבע התקיימה ביום 21.07.2020 (מעמוד 25 ואילך).

36. אין עורר מעדות הנתבע כי התובעת שילמה על הנסיעות לחוץ לארץ, לטענתו הוא השיב לה כספים במזומן (שם, משורה 27).

37. הבה נביט למשל, בעדות הנתבע מעמוד 32 ונמצא כך:

ש. אתה טוען שאתה לא גרת עם...., נכון?

ת. מעולם.

ש. למה שמך מופיע בהסכם שכירות?

ת. בעל הבית של הדירה היה צריך ערבות, ערבים. ... עליו השלום ואני היינו

ערבים יחידים וחתמתי לה ערבות. לא בתור שוכר.

ש. (מציג) בהסכם השכירות (נספח א' לכתב התביעה) שמך מופיע כשוכר.

ת. תראה לי (מעין)

ש. ואיפה הערבים? איפה החתימה של הערבים?

לבית המשפט: אמרת שחתמת ערבות אתה ו.... מדוע אתה מופיע גם

כשוכר?

ת. כי המסמך הזה הוא מזויף.

ש. המסמך מזויף?

ת. בוודאי.

ש. אדון...., סעיף 6 להסכם השכירות, זו החתימה שלך?

ת. (מעין) זו החתימה שלי, כן.

ש. אז זה לא מזויף?

ת. לא.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

ש. לבית המשפט: אז למה אתה אומר והטענה הזו לא מופיעה בשום מקום, שהמסמך מזויף? כי אתה מודיע מידע שאין לך מושג אם הוא נכון אם לאו? כי כך "התלבש" לך על הלשון?
ת. כשהיא הלכה להשכיר את הדירה מהבן אדם, הבת של עורכת הדין מ..., הוא היה צריך 2 ערבים.

החלטה

אמר העד ששמו מופיע על חוזה השכירות, כי המסמך מזויף. משאומת העד עם חתימותיו הודה הוא שהמסמך אינו מזויף. שאלתי את העד מדוע הוא מעיד, ביודעין, מידע שאינו נכון, קל וחומר כאשר הוזהרה כי עליו לומר את האמת והמדיניות המשפטיות הולכת ומשתנה, כך שמתן עדות שאינה אמת חוזרת אל תחומיו של חוק העונשין. יואיל העד להשיב לשאלתי, מדוע העיד הוא לא אמת, ביודעין. ניתנה והודעה היום כ"ט תמוז תש"פ, 21/07/2020 במעמד הנוכחים.

ארז שני, שופט

המשך חקירה

ת. יכול להיות שטעיתי במסמך הזה ולא שמתי לב ל, ש. לבית המשפט: בהינתן זה לא מקרב פסק דינו של בית המשפט העליון, הקובע כי עד אשר נתפס מעיד אי אמת עשויה כל גרסתו לקרוס, ניתנת לעד ההזדמנות לתקן את כל עדותו ולהסביר לי מה נכון ומה לא נכון בעדותו. עדות שקר יכולה להביא עד 7 שנות מאסר.
ת. בזה שאמרתי שזה מזויף, יכול להיות שטעיתי. ש. לבית המשפט: אומר בית המשפט העליון כי פעם אמר אדם לא אמת, מדוע להאמין לו? אם תוכל בקלות לומר משהו שאין לו ידיים ורגליים, למה שהאמין לכל העדות הזאת?
ת. (שתיקה)
ש. לבית המשפט: לאדוני הסבר?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

- 1 ת. (שתיקה)
- 2 ש. אני מציג לך את כתב הערבות להסכם השכירות עליו דיברנו, שם באמת יש
- 3 ערב אחד והוא לא אתה, אתה שוכר, שקוראים לו הוא הערב ולא אתה.
- 4 נכון?
- 5 ת. כן. אבל הוא רצה שניים, לא אחד.
- 6 ש. אני מראה לך שיש רק אחד.
- 7 ת. (מעייין) יכול להיות שאתה צודק.
- 8 ש. אז היית שוכר בדירה, נכון?
- 9 ת. יכול להיות (צוחק).
- 10 ש. אז גם גרת איתה בדירה?
- 11 ת. לא.
- 12 ש. היית רק שוכר?
- 13 ת. אני גם לא השכרתי. אני רשום בתור שוכר, זה נכון. אבל זה לא במודעות
- 14 שאני הולך להשכיר דירה איתה ביחד. אתה מבין אותי? או שאני צריך
- 15 להביא את בעל הבית שיסביר לך?
- 16 ש. משהו אילץ אותך לחתום על הסכם השכירות?
- 17 ת. לא.
- 18 ש. קראת את הסכם השכירות?
- 19 ת. לא.
- 20 ש. באת וחתמת ישר?
- 21 ת. כן.
- 22 ש. אז איך אתה יודע שבעל הבית רצה שיהיו ערבים?
- 23 ת. הוא אמר לי "...אתה צריך להיות ערב ביחד עם ...".
- 24 ש. למה דווקא אתה, מכל האנשים בעולם, מצויים בחתימת חוזה שכירות של
- 25 גברת?
- 26 ת. כשאני לוקח את לעורכת דין שהבת שלה בעל הבית והיינו, ואני.
- 27 זהו. אז מי רצית שיחתום בתור ערבות? שלושתנו היינו והיא שוכרת, אז ...
- 28 ואני ערבים.
- 29 ש. לבית המשפט: עם כל ניסיון החיים שלך, לא שאלת מדוע אתה רשום
- 30 כשוכר?
- 31 ת. לא. לא ראיתי אפילו שהשם שלי מופיע בתור שוכר. לא ראיתי. קורה.
- 32 ש. אתה טוען ש... לא נתנה לך שקל.
- 33 ת. נכון.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

- 1 ש. אני מציג לך המחאה בנקאית – 20,000 ₪....
- 2 ת. יפה.
- 3 ש. למה קיבלת את הכסף הזה מ...?
- 4 ת. הבת שלה מכרנו לה מכונית מאזדה ו... אמרה לי שהיא כל פעם תיתן
- 5 לי את זה בתשלומים. היא נתנה לי את ה- 20,000 ₪ ו- 14,000 ₪ שהיתה
- 6 צריכה לתת לי, השיק הזה חזר. זהו. זה על חשבון המאזדה.
- 7 ש. אז מכרת ל... מכונית, זו הטענה?
- 8 ת. נכון.
- 9 ש. זה משהו חדש.
- 10 ת. חשבתי שידעת מזה.
- 11 ש. אני מציג לך רישיון רכב, שהבעלות של ... ברכב הזה שאתה טוען שמכרת,
- 12 הוא עוד מחודש מאי 2016, הרבה לפני השיק של ה- 20,000 ₪.
- 13 ת. (מעייין) לא הבנתי את השאלה.
- 14 ש. נתת לה את הרכב בלי לקבל שיק?
- 15 ת. היא קיבלה את האוטו, אמא שלה אמרה לי שאין לי מה לדאוג, שאקבל את
- 16 הכסף ושאתן לה את הזמן.
- 17 ש. כמה זמן?
- 18 ת. אי אפשר לדעת, זה זמן בלתי מוגבל. אני יכול לשים לה אקדח על הראש
- 19 ולהגיד לה "תביאי לי את הכסף עכשיו"? לא.
- 20 ש. אבל היא רק ידידה שלך, למה נתת לה את האוטו בלי זכרון דברים?
- 21 ת. עשינו העברת בעלות, בשביל מה זכרון דברים? היום אתה לא צריך זכרון
- 22 דברים כשאתה עושה העברת בעלות. לפי דעתי, לא יודע."
- 23
- 24 38. שיטת ההתחמקות, מתן תשובות לא סבירות או קביעת אשמות שווא, כמו "זיוף", שרתו את
- 25 הנתבע גם במקומות נוספים בעדות, וכך מצאנו, מעמוד 26:
- 26
- 27 "ת. אח שלי נפטר ב...., בארה"ב ואמרתי לגברת... שאני רוצה לנסוע לשם, אז
- 28 היא אמרה "או.קי, בוא ניסע לאח שלי ב.... ומשם ל....", זה אוטובוס אחד
- 29 ואתה מגיע לשם.
- 30 ש. על הדרך גם "קפצתם" ל...., באותה נסיעה?
- 31 ת. כן. איך אתה חוזר הרי?
- 32 ש. לבית המשפט: זו היתה הנסיעה היחידה שנסעתם יחד?
- 33 ת. לא. נסענו לאירופה כמה פעמים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

- 1 ש. לבית המשפט: אתה היית איתה ביחסי רחמים?
2 ת. בלבד. אני חייב לציין ולפרגן לה מבחינת בישולים – אין דברים כאלה. היא
3 קנתה אותי עם האוכל.
4 ש. לבית המשפט: ואתה הסתובבת איתה מרחמים?
5 ת. בין היתר. בגלל הבת הנכה שהיתה לה.
6 ש. לבית המשפט: הולך אדם ברחוב, פוגש "אף אחד", היא עוברת לגור לידו,
7 עדים שונים אומרים שראו אותה בבית שלך כדי לנוח ולישון ואתה אפילו
8 טורח להשיב לה במזומן מה שהיא הוציאה על טיסות – הכל מרחמים?
9 ת. בעניינים כספיים זה היה חצי-חצי. בעניינים אחרים, כשהייתי הסבל
10 שלה עם האוטו לוקח אותה לקניות והיא היתה באה עם מזוודה, זה ארון
11 ואני אחרי שני ניתוחים בגלל הסחיבות האלה.
12 ש. אתה טוען שהיתה לך או שיש לך בת זוג קבועה משך 40 שנה, נכון?
13 ת. כן.
14 ש. והיא בת זוג שלך.
15 ת. בת זוג? ידידה טובה. אצלי יש רק ידידות, אין לי חברה קבועה בחיים. זה
16 מה שהיא רצתה לעשות, גברת.... היא הכירה את כל הידידות שלי ויצרה
17 איתן קשר כדי שלא יהיו איתי בקשר.
18 ש. לבית המשפט: והצליח לה?
19 ת. בחלק, תוך כדי איומים מסוימים.
20 ש. זה יפה שאתה אומר שיש לך רק ידידות, אך בתצהירך כתבת לא ש... ידידה
21 שלך, אלא בת זוג קבועה שלך משך לפחות 40 שנה. נכון? זאת אומרת,
22 הכרת את בגיל 30?
23 ת. בערך.
24 ש. לבית המשפט: אז למה אתה אומר ידידה?
25 ת. מה זה נקרא בת זוג ומה זה ידידה?
26 ש. לבית המשפט: נכתב בסעיף 2(ו) לתצהירך כי מתחילת הקשר עם התובעת
27 הודעת לה כי אתה מצוי בזוגיות עמוקה ומשמעותית מזה 40 שנה עם גברת
28 ..., שהיא בת הזוג הקבועה שלך מזה 40 שנה.
29 ת. אמת."

ומעמוד 28 מצאנו:

- 30
31
32
33 ש. אמרת כמה פעמים נסעת עם ... לחו"ל?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

- 1 ת. כמה פעמים, איזה 10 פעמים.
- 2 ש. וכל זה בזמן שיש לך בת זוג?
- 3 ת. כן.
- 4 ש. והיא הרשתה שתיסע עם 10 עמים לחו"ל, לתקופות ארוכות?
- 5 ת. לא ארוכות. רוב הנסיעות היו לסופי השבוע. הארוך זה היה לאח שלה.
- 6 ש. לבית המשפט: מה אמרה גברת על כל הרומן הזה?
- 7 ת. לא סיפרתי לה שאני נוסע עם הייתי חייב לספר לה סיפור אחר ולא
- 8 נסיעה לחו"ל עם בת זוג, עם מישהי.
- 9 ש. לבית המשפט: מה סיפרת לה?
- 10 ת. שחברים רוצים לנסוע ולטייל ואני נוסע עם החברים. תמיד אני נוסע עם
- 11 3-4 חברים.
- 12 ש. לבית המשפט: 40 שנה אתה נשוי איתה והיא לא שאלה אותך מי משלם?
- 13 ת. היא לא שאלה.
- 14 ש. ולאירועים משפחתיים, בכמה אירועים משפחתיים היית איתה?
- 15 ת. לא זוכר.
- 16 ש. מעל 6?
- 17 ת. כן, מעל 6.
- 18 ש. ואת בת הזוג שלך אתה לא לוקח לאירועים משפחתיים, אלא לוקח את
- 19 ת. היא לקחה אותי לאירועים שלה.
- 20 ש. אחותך אמרה עכשיו שהייתם באירועים משפחתיים שלה ושלך יחד.
- 21 ת. איזה אירועים שלי? כמו מה למשל?
- 22 ש. לבית המשפט: הייתם אצל אחותך.
- 23 ת. זה אירוע חגיגי?
- 24 ש. לבית המשפט: למה אתה לוקח את לאחותך? מרחמים?
- 25 ת. הגברת... היתה לוקחת אותי לכל מקום שהיא רצתה. אם רציתי או לא,
- 26 הייתי חייב לקחת אותה, חייב.
- 27 ש. לבית המשפט: לכאורה עלה לה "ים" כסף המתנה הזו.
- 28 ת. אגורה אחת לא עלה לה.
- 29 ש. לבית המשפט: אתה אומר שהיחסים שלך עם גברת... החלו ב- 2013
- 30 והסתיימו ב- 2015 והיו סטוצים,
- 31 פה ושם.
- 32 ש. לבית המשפט: ולכן אינכם בני זוג.
- 33 ת. נכון.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

- 1 ...
- 2 ש. חיבת.
- 3 ת. היא סימפטית ואישה על הכיפאק.
- 4 ש. כמה פעמים התארחת אצל הבת של? זה כבר אצל הבת שלה, לא אצלה.
- 5 כמה פעמים?
- 6 ת. עשרות פעמים. לוקח אותה עם האוטו לגברת עם הסירים, שמים את
- 7 כל האוכל בתוך האוטו ונוסעים לגברת, עושים קידוש וחוזרים הביתה.
- 8 ש. לאיזה בית אתם חוזרים?
- 9 ת. אני מקפיץ אותה ל... או ל... ואני הולך לישון, אני לא נשאר איתה.
- 10 ש. אז למה אמרת שחוזרים הביתה?
- 11 ת. כי אני צריך להחזיר אותה. מה, היא תיקח מונית? הייתי משאיר אותה
- 12 שם?
- 13 ש. אני מציג לך תמונה, אלה הנעליים שלך?
- 14 ת. (מעין) אני לא מזהה.
- 15 ש. את הבגדים שלך, בשמים, תחתונים, גרביים, אתה מזהה?
- 16 ת. היא שמרה הכל אצלה, זה בסדר. היא כל כמה זמן היתה עוברת דירה
- 17 ולוקחת את הכל איתה לשם. היא עברה איזה 4-5 דירות.
- 18 ש. ואת הנעליים אתה מזהה?
- 19 ת. (מעין) כן.
- 20 ש. את הבגדים שלך, ארון שלם מלא בבגדים,
- 21 ת. נכון.
- 22 ש. איפה הארון הזה?
- 23 ת. בדירה שלה, נדמה לי ב...., לא בטוח.
- 24 ש. אבל היא העבירה את הבגדים שלך?
- 25 ת. כל הזמן. היא היתה אובססיבית לזה.
- 26 ש. ואלה כלי הגילוח שלך, מברשת שיניים?
- 27 ת. (מעין) לא. זה לא שלי.
- 28 ש. אלה תמונות הילדות שלך?
- 29 ת. (מעין) נכון.
- 30 ש. מה הן עושות בבית של?
- 31 ת. תשאל אותה מאיפה היא הגרילה אותם. את התמונות האלה אני מחפש
- 32 שנים.
- 33 ש. כי אתה גרת עם ... , אז כל הדברים שלך אצל

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

- 1 ת. נכון.
- 2 ש. יש לך משהו אחר לומר על כך?
- 3 ת. שקר וכזב.
- 4 ש. לבית המשפט: נגיד שהיא לא מחזירה, מאוהבת או הותרת לה בושם
- 5 מרחמים. איך אתה הגעת למצב שכל הדברים האלה סיימו דרכם בדירה
- 6 של ...?
- 7 ת. היא עושה כביסה, מקפלת ושמה בארון שלה וכל הבגדים,
- 8 ש. לבית המשפט: זאת אומרת, שלוש שנים אתה מביא לה כביסה והיא שמה
- 9 בארון?
- 10 ת. בדיוק.
- 11 ש. אני מציג לך את התמונות ילדות שלך, אלה תמונות הילדות שלך?
- 12 ת. אלה תמונות הילדות שלי שאני מחפש כבר שנים.
- 13 ש. למה התמונות ילדות שלך אצל ...?
- 14 ת. תשאל אותה.
- 15 ש. לבית המשפט: היא התפרצה אליך לדירה בלילה, ראית אותה ואמרת
- 16 שאתה מרחם, היא פרצה לארון, לקחה את התמונות והלכה?
- 17 ת. בדיוק כך. היא לקחה ממני כל דבר שהיה ברשותי. כל תיק שהיה היא
- 18 היתה מחטטת, אם היו כספים היא היתה לוקחת, כמו שהיה לי ב....
- 19 איתה. התמונות האלה, אתה יודע כמה זמן אני מחפש? היא, הנשמה שלי
- 20 אצלה.
- 21 ש. לבית המשפט: ואתה ריחמת?
- 22 ת. לא ידעתי. חיפשתי הרבה דברים. הנה, עכשיו הוא מראה לי את זה. זה
- 23 אוצר בשבילי, אלה תמונות שחור-לבן."
- 24
- 25 39. מעמוד 39 מצאנו כך:
- 26
- 27 ש"ש. לבית המשפט: אבל הייתם ידידים.
- 28 ת. (צוחק) היא חשבה שאנחנו בני זוג.
- 29 ש. לבית המשפט: כמה זמן אתה יודע שמבחינתה אתה בן זוג שלה?
- 30 ת. מהיום הראשון שהכרנו.
- 31 ש. לבית המשפט: וכל יומיים וחצי אמרת לה שאתם לא בני זוג, אלא שהיא
- 32 הספונסר של הטיסות?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

- 1 ת. לא יומיים וחצי, כל שעה אמרתי לה שלא תבנה עלי. אבל היא בנתה בניין
- 2 גדול. מה לעשות?
- 3 ש. לבית המשפט: אם אתה חודשיים-שלושה עם אדם ואתה מבין שהוא לא
- 4 רואה את היחסים כמוך – הוא בטוח שהוא בזוגיות ואתה בטוח שאתה
- 5 בהנאה, למה אתה לא הולך במקום לנסוע איתו לחו"ל שוב ושוב?
- 6
- 7 וימי הולדת, אירועים משפחתיים אצל המשפחה שלה ואצל המשפחה
- 8 שלך?
- 9 ת. צודק.
- 10 ש. אז כבר סיכמנו שהיית השוכר ב..., ראינו בהסכם השכירות שאתה שוכר,
- 11 נכון?
- 12 ת. רק השם היה מופיע שם, בלי
- 13 ש. אבל אתה ישנת שם, נכון?
- 14 ת. כן, נכון.
- 15 ש. שילמת ל... על זה שישנת שם?
- 16 ת. מישהו אחר שילם שהוא גר אצלה,
- 17 ש. אני שואל עליך.
- 18 ת. אני לא שילמתי. שילמתי בזיעה שלי ובנסיעות שלי ובסחיבות שלי
- 19 מהסופרים. הייתי משרת שלה, בוא נגיד ככה. אם לא היה לי אוטו אז
- 20 היא לא היתה מדברת איתי בכלל.
- 21 ש. זאת אומרת, ... נתנה לך לגור כי היית שליח של הסופר?
- 22 ת. בדיוק, בדיוק.
- 23 ש. אתה השליח של הסופר ולכן אתה גר אצלה?
- 24 ת. קלעת בול."
- 25
- 26 40. האמור משורה 6 הוא ליבת העניין – לאמור, התובעת חשבה שהשניים הינם בני זוג ואילו הנתבע
- 27 נטל ממנה רב ככל האפשר: מגורים, נוחות ומימון ונהנה לקחת.
- 28
- 29 41. הלכה פסוקה היא כי צד אשר אמינותו נפגעה, משליך הדבר על חוסר אמינות גרסתו כולה
- 30 (וראה: ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, סו(2) 772 {פמ"מ - 05/8/2013}).
- 31

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

42. למעשה, מבין אני כי אמת אומרת התובעת כאשר היא מתארת שהתאהבה "מעל לאוזניה", השקיעה את כל מה שהיה לה ולא היה לה בקשר וזכתה לרוח כל מצוות זהירות.

43. בעיני, התובעת היתה היא בקשר זוגי; בעיני הנתבע היה הוא בקשר אשר הניב לו ממון ושווה ממון, תוך שהוא מציג עצמו לתובעת כבן זוג.

44. טענת הנתבע כי בגיל השלישי לא תיתכן ידועות בציבור היא, פשיטא, עורבא פרח ואמירה לא נכונה שאין לה על מה לסמוך, שהרי גם בגיל השלישי אוהבים, נקשרים ומקווים לטוב.

ידועות בציבור

45. ברור לי כי השניים חלקו מדור תקופה משמעותית והלכו ברחבי ארץ כזוג, אלא שעניין זה עדיין אינו הופך אותם לידועים בציבור.

46. כך כתבתי בתמ"ש (ת"א) 5028-05-16 ק. ש. נ' ע. א. פ. (פמ"מ – 08.06.2017) {להלן: "הלכת ק. ש."}:

"על ה"ידועות בציבור" – טיב יחסי הצדדים

16. **מסתבר שהשאלה מי הוא הידוע בציבור ומה הן זכויותיו (וחובותיו?) הצדיקה בשעתו אפילו כתיבת ספרים (וראה: "הידועים בציבור בראי התאוריה האזרחית של דיני המשפחה, ש. ליפשיץ, תשס"ה - 2005).**

17. **נאמר ראשית, כי ההגדרה הישנה ולפיה מדובר במי שהציבור חושב שהוא נשוי, אף שאינו כזה בפועל (וראה: ע"א 2000/97 לינדורן נ' קרנית, נה(1) 12 {פמ"מ – 19/12/1999}, אבד עליה הכלח.**

18. **אנו יודעים כי זוגות רבים, גם אם אינם מנועים מלהינשא, בין על-פי דין אישי ובין בחו"ל, יהא מינם כאשר יהא, בוחרים לחיות יחדיו ללא הגדרה פורמאלית של נישואין, ואין הציבור בוחש בשאלה מדוע כך בוחרים הם: לשם ההנאה, לשם החברות, לשם הנוחות הכלכלית, ובכלל, לא תמיד מגורי צוותא יוצרים משפחה.**

19. **בחוק הישראלי אין סטטוס הקרוי ידוע בציבור (וראה: תמ"ש (ת"א) 5194/98 פלונית נ' אלמוני {פמ"מ – 4/8/2002}, ומכאן ספק גמור אם יש מקום להתיר תובענה שכולה בקשת הצהרה בדבר היות שניים ידועים**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

בציבור ללא עתירה נוספת הנובעת מקביעה עובדתית, כי שנים הם ידועים
בציבור.

20. יודעים אנו כי לא משך חלוף הזוגיות מוגדר, הוא הקובע (וראה: ת"ע (ת"א) 3696/90 אמיר נ' זגר {פמ"מ – 16/9/1991}). אפילו במקרים נדירים אין חובה על-מנת להיחשב כבן זוג (ידוע בציבור, כפי השם שהשתרש) להתגורר יחדיו (וראה: ע"מ 4614/05 מ"י נ' אורן, סא(1) 211 {פמ"מ – 16/3/2006}).

21. הכיצד אפוא נדע מי ידוע בציבור ומי אינו כזה? שהרי קיום משק בית משותף, נכסים משותפים, פרי בטן וכו' אינם אלא סממנים לקביעה העובדתית (וראה: בג"צ 693/91 אפרת נ' הממונה על מרשם האוכלוסין, מז(1) 749 {פמ"מ – 29/3/1993}).

22. סבורני כי עד היום ההגדרה הקולעת מכל צריכה לנבוע מאשר קבע בית המשפט העליון בע"א 6434/00 דנינו נ' מנע, נו(3) 683 {פמ"מ – 14/3/2002}, לאמור כי הצדדים התכוונו לקשור גורלם זה בזה ואם תרצה יש להוכיח כי הצדדים התכוונו להקים משפחה ולא הסתפקו בכוונה לחיות לעת עתה זה לצד זה עד שיחליטו אם להתקדם לכיוון של "משפחה" או של פרידה, כמו גם השארת המצב הקיים.

23. פסיקה לא מעטה קבעה בשעתו, כי ההחלטה שמקבלים שניים היכולים להינשא, שלא להינשא, היא החלטה בעלת משמעות שיש בה להפחית מחיובים הדדיים, דהיינו ראיית הצדדים כמי שהסכימו שלא ליטול על עצמם את אותן מחויבויות שיש לבעל ואשה (וראה: ע"א 4385/91 סלם נ' כרמי, נא(1) 337 {פמ"מ – 6/5/1997}).

24. בדרך שונה במקצת ראתה חברתי השופטת (כתארה דאז) מירה דהן אגב תמ"ש (ת"א) 3028-08-12 ל.ב. נ' א.ג. {פמ"מ – 30/6/2015} את המצב המשפטי, וכך כתבה:

"המסגרת המשפטית"

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

האם היו הצדדים ידועים בציבור ?

12. א. ההכרה המשפטית בבני זוג כ"ידועים בציבור" נועדה להשוות את

מעמדם של בני זוג החיים יחד כנשואים, למעמדם של בני זוג

נשואים.

ע"מ (חי) 264/05 פלוני נ' אלמונית [פורסם בנבו], (פס"ד מיום 04.05.06).

המבחנים לקביעת 'ידועים בציבור' מבוססים ברובם על לשון

סעיף 55 לחוק הירושה, תשכ"ה – 1965, הקובע את זכותם של

ה'ידועים בציבור' לירושה על פי דין. הסעיף אינו נוקט במונח

"ידועים בציבור" אלא קובע תנאים מפורשים: "חיי משפחה

במשק בית משותף".

מנשה שאוה הדין האישי בישראל 695 (מהדורה רביעית, 2001).

תנאים אלה אומצו לצורך קביעת 'ידועים בציבור' גם במישור

היחסים הפנימיים בין בני הזוג, תוך שנקבע כי אלה תנאים

מהותיים ולא ראייתיים גרידא. (ע"א 6434/00 דנינו נ' מנע, פד"י

נו 683(3) :

"ביטוי זה נתפרש לא אחת על ידי בית משפט זה, והובהר

כי הוא כולל שני יסודות : ... חיי אישות כבעל ואשה

וניחול משק בית משותף. והיסוד הראשון מורכב מחיים

אינטימיים כמו בין בעל ואשתו המושתתים על אותו יחס

של חיבה ואהבה, מסירות ונאמנות, המראה שהם קשרו

את גורלם זה בזה... היסוד השני הוא ניהול משק בית

משותף. לא סתם משק בית משותף מתוך צורך אישי,

נוחות, כדאות כספית או סידור ענייני אלא כפועל יוצא

טבעי מחיי המשפחה המשותפים, כנהוג וכמקובל בין בעל

ואשה הדבקים אחד בשני בקשר של גורל חיים". (ע"א

621/69 ניסים נ).

יוסטר פד"י כד(1) 617 בעמוד 619 ; ע"א 79/83 היועמ"ש

נ. שוקרן פד"י לט (2) 690 בעמ' 692-93). הודגש כי "אין

המדובר כאן על שני יסודות מנותקים

שאינם משתלבים זה בזה, אלא על שני מרכיבים

השזורים זה בזה. לא על חיי משפחה לבד המדובר כאן,

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

אלא על חיי משפחה בעלי אופי מוגדר. היינו ככאלה
שביטויים בקיום משק בית משותף" (ע"א 107/87 אלון נ.
מנדלסון פד"י מג(1) בעמ' 433-434) תנאים אלה הם
תנאים מהותיים ואין המדובר בדרישה ראייתית גרידא
(ראו גם : א. בן-דרור, הידועה בציבור : נישואין ללא
נישואין (מהדורה שלישית, 2000 עמ' 33-36).
שם בעמוד 689.

ב. שני היסודות להוכחת קשר של "ידועים בציבור" – חיי משפחה
וניחול משק בית משותף פורשו בפסיקה, כמבחן כפול ומשולב
שמטרתו איתור אורח חיים הדומה במהותו לאורח חיים של זוג
נשוי ; "ידועים בציבור" משמעו ידוע בציבור כבעלה ו"ידועה
בציבור" כאשתו.
ראה : ע"מ (חי) 264/05 פלונית נ' אלמוני, [פורסם בנבו], (פס"ד מיום
4.5.2006).

ג. נקבע כי שאלת קיומם של תנאים אלה מן הראוי שתיבחן על פי
קריטריונים סובייקטיביים. כלומר – כיצד ראו בני הזוג עצמם את
מערכת היחסים ביניהם.
ראה : ע"א 107/87 אלון נ' מנדלסון פד"י מג(1) 431.
ע"א 79/83 היועה"מ לממשלה נ' סוזן שוקרון, פ"ד לט (2) 690.

לעניין התנאי "חיי משפחה" – נקבע כי הוא מורכב מחיים
אינטימיים, כמו בעל ואישה, המושתתים על יחס של אהבה,
מסירות ונאמנות המראה שהם קשרו את גורלם זה בזו; אורח
חיים קבוע, דאגה זה לזו, הבטחת שלומו ובריאותו של השני.
ע"א 235/72 בירנבאום נ' עזבון לוין, פד"י כז (1) 645.
בג"צ 4178/04 פלוני נ' ביה"ד הרבני הגדול לערעורים, סב (1) 235.

אשר לתנאי "ניהול משק בית משותף" – נקבע כי מדובר בחיי
משפחה משותפים, כמקובל בין בעל ואישה הדבקים זה בזה.
שיתוף במקום המגורים, בפעולות היומיום, כאשר כל אחד מבני
הזוג תורם את חלקו כפי יכולתו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

ראה: ע"א 621 69 נסיס נ' יוסטר, כד(1) 617.

עם זאת נקבע כי אין הכרח בשיתוף קנייני בנכסים, וכן יתכן שיהיו לבני הזוג חשבונות בנק נפרדים. הכוונה לקיום כלכלי המושתת על שיתוף במאמצים ובאמצעים לקיום צרכים שאדם נזקק להם בחיי היומיום (ע"א 107/87 לעיל, [פורסם בנבו] שם).

להעיד על ארעיות הקשר או על היותו בלתי מחייב, באופן השולל קיומה של כוונה לשיתוף רכושי. יש, אפוא, להתחשב בכל מקרה ומקרה בטיב הקשר הזוגי, בנסיבותיו ובכוונות המונחות בבסיסו, תוך בחינת האפשרויות שעמדו בפני בני הזוג למיסוד הקשר הזוגי מחד-גיסא ומידת האפשרות של כל אחד מבני הזוג לניתוק הקשר מאידך גיסא. יש ליתן משק הנכבד לאוטונומית הרצון של בני הזוג בעיצוב הקשר הזוגי ביניהם ובקביעת ההסדר הרכושי החל על נכסיהם. זאת, בכפוף לעיקרון תום-הלב המחיל על המערכת ההסכמית – המפורשת או המשתמעת – בין בני הזוג ערכים של צדק, יושר, הגינות ושוויון (ראו: ש' ליפשיץ הידועים בציבור בראי התיאוריה האזרחית של דיני המשפחה (תשס"ה) 157-159; כן ראו והשוו: רע"א 8256/99 פלונית נ' פלוני ואח', פ"ד נח(2) 213, בפיסקאות 22-23...

הנה כי כן, ההלכה לפיה לשם הוכחת כוונה לשיתוף נכסים בין בני-זוג ידועים-בציבור נדרשות ראיות נוספות מעבר לעצם החיים המשותפים יחדיו, נובעת מהזהירות שלא לכפות על הצדדים הסדר של שיתוף רכושי מקום בו בני-הזוג בחרו שלא להחיל על עצמם הסדר כאמור."

(שם, פסקה 7 לפסק הדין)

13 א. 'ידועים בציבור' הינם כאמור בני זוג שהחליטו לקשור גורלם אחד בשני, לקיים אורח חיים משותף כבני זוג נשואים לכל דבר ועניין.

...

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

יפים בהקשר זה דברי בית המשפט העליון בבג"ץ 4178/04 פלוני
נ' בית הדין הרבני לערעורים ס"ב (1) 235 (פס"ד מיום
13.12.2006) מפי כב' הנשיאה ביניש כדלקמן:

"לעיתים, בני-זוג מקיימים חיי זוגיות משותפים ללא
אקט פורמאלי של נישואין מתוך בחירה שלא למסד את
הקשר הזוגי ביניהם, להבדיל ממקרים בהם העדר
הנישואין נוע ממניעות להינשא זה לזו. במקרים אחרים,
עשוי הדבר להעיד על ארעיות הקשר או על היותו בלתי
מחייב, באופן השולל קיומה של שוונה לשיתוף רכושי.
יש, אפוא, להתחשב בכל מקרה ומקרה בטיב הקשר
הזוגי, בנסיבותיו ובכוונות המונחות בבסיסו, תוך בחינת
האפשרויות שעמדו בפני בני-הזוג למיסוד הקשר הזוגי
מחד-גיסא ומידת האפשרות של כל אחד מבני הזוג
לניתוק הקשר מאידך-גיסא. יש ליתן משקל נכבד
לאוטונומיית הרצון של בני הזוג בעיצוב הקשר הזוגי
ביניהם ובקביעת ההסדר הרכושי החל על נכסיהם. זאת,
בכפוף לעקרון תום-הלב המחיל על המערכת ההסכמית –
המפורשת או המשתמעת – בין בני-הזוג ערכים של צדק,
יושר, הגינות ושוויון (ראו: ש' לפשיץ הידועים בציבור
בראי התיאוריה האזרחית של דיני המשפחה (תשס"ה)
157-159; כן ראו והשוו: רע"א 8256/99 פלונית נ' פלוני
ואח', פ"ד נח(2) 213, בפיסקאות 22-23 לפסק-דינו של
השופט ברק)

הנתבע הינו רווק ומדברים הצדדים עולה כי לא הייתה
מניעה משפטית כי הצדדים יינשאו, ודומה כי אף לא
היתה לצדדים התנגדות עקרונית כלפי מוסד הנישואין
הנהוג בישראל (התובעת נישאה בעבר כאמור) ולא
נשמעה סיבה עקרונית המהירה אי מיסוד יחסי הצדדים.

ניתן לאמר כי העובדה שבני הזוג לא נישאו נעוצה בהעדר
רצון ו/או גמירות דעת ו/או כוונה למסד את היחסים באופן

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.
תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

פורמלי הדבר מהווה פרמטר נוסף לבחינה קרי, אין
המדובר ב"ידועים בציבור תוצרת ישראל" (על ההבחנה
שבין ידועים בציבור "אוניברסאליים" לידועים בציבור
"תוצרת ישראל" ראה פרופ' שחר ליפשיץ הידועים
בציבור בראי התיאוריה האזרחית של דיני המשפחה
בעמודים 98-101 (2005) וכן בע"מ 8500/12 פלוני נ'
פלונית [פורסם בנבו] (פס"ד מיום 20.6.2013).

כידוע, כשמדובר בבני זוג המקיימים חיים בצוותא מבלי
שמיסדו את הקשר ביניהם מתוך בחירה – ולא בשל
היותם מנועים מלהינשא – עובדה זו כשלעצמה עשויה
לשלול כוונת שיתוף בנכסים (ראה ע"א 52/80 שחר נ'
פרידמן, פ"ד לח(1) 433, בעמ' 449-448).

ב. כאמור, בנסיבות המקרה דנן יש בעובדה שהצדדים בחרו שלא
לעגן את החיים המשותפים באקט פורמלי של נישואין, כדי
להצביע על בחירה להימנע מהמחויבות שטבועה במוסד הנישואין,
על השלכותיה הכלכליות והרכושיות.

...

30. אלא שידועים אנו, כי קשר משפחתי זוגי אפילו אגב כוונת שיתוף אינו
מחייב יחסים הרמוניים במיוחד (וראה: בג"צ 8214/07 פלונית נ' פלוני
{פמ"מ – 22/7/2010}), ומשכו של הקשר הספציפי בכאן ארוך דיו (למרות
פרידה של כחודש וחצי) כדי שאראה בו כשלעצמו עניין משמעותי ולא רומן
"סתם".

31. היות קשר בבחינת קשר רציני ולא "רומן סתם" עדין אינו הופך את הקשר
לידועות בציבור. שהרי יכולת לומר, כי השנים נקשרו לאהבה, אולי סוערת,
התובעת גרה בבית הנתבע, נהנתה ממגורים ומתן דמי מחיה, צברה לעצמה
את כספה ואף את מתנות ההורים והכיצד תלמד על גמירות דעת לקשירת
גורל "בלתי הפיכה" כלשון התובעת.

47. כזכור וכנובע, ידועות בציבור היא חוזה מכללא הצריך גמירות דעת בדבר קיום שותפות גורל.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

48. כתבתי ב"הלכת ק.ש.", שם, גם כך:

39" על-מנת שאוכל לקבוע מהו טיב אותו חוזה מכללא שכרתו הצדדים ביניהם
אגב מגוריהם המשותפים, אומר כי מסכים אני שחוזה מכללא כלשהו ודאי
נכרת ביניהם (על ריבוי גווני החוזה המשפחתי ראה: רע"א 6854/00
היועמ"ש נ' זמר {פמ"מ – 2/7/2003}).

40. חוזה נכרת כמובן בהצעה וקיבול (וראה: ע"א 5258/98 פלונית נ' פלוני
{פמ"מ – 14/7/2004}). ההצעה והקיבול צריכים כמובן למפגש רצונות
והסכמה להתקשרות, עניין המכונה בפי המשפטנים "גמירות דעת".

41. גמירות הדעת צריכה כמובן להיות משותפת לשני הצדדים ואין די בכך שצד
אחד מייצר לעצמו טענת הסתמכות או תנאים בהם לא שיתף את חברו
(וראה: ת"א (ת"א) 50152-10-12 פרחי נ' בן מנחם {פמ"מ – 20/7/2016}).

42. בהסכם שבעל-פה קשה כמובן יותר להוכיח מה הוסכם, אך נראה שאין
מחלוקת כי הוסכם בין הצדדים שבפניי, כי:

- א. התובעת תגור בדירת הנתבע כברת רשות ללא תמורה, כל עוד
יחפוץ בכך הנתבע.
- ב. הצדדים ישתפו פעולה בהבאת ילד לעולם, למרות חוסר רצונו של
הנתבע בילד נוסף.
- ג. התובע יממן יותר או פחות, לפחות חלק מצרכי התובעת.
- ד. הצדדים ישהו ויגורו יחדיו, יטוסו לחו"ל, ינכחו בחיי בנו של
הנתבע ועוד.
- ה. לא יפתח ויקויים חשבון בנק או נכסים משותפים.
- ו. מימון טיפולי הפוריות יעשה על-ידי הנתבע והוא יקבל כל החזר
המגיע לתובעת מכל גוף עבור המימון.

43. האם ניתן לראות בכל הנ"ל רצון שכשל להקמת משפחה מסוג כזה או אחר?
דומני שהתשובה בכן. האם הגיעו הדברים לכלל גמירות דעת של שותפות
גורל? סבור אני שהתשובה היא בלאו, לאמור כי בכל עת נשמרה מערכת

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

היחסים בין הצדדים כמוכנה ל"פירוק מהיר", מבלי שהצדדים יגיעו לכלל
גמירות דעת לעניין היות הקשר בבחינת מה שהתובעת כינתה "בלתי
הפיך".

49. בכאן התגוררו הצדדים יחדיו. שיתוף כלכלי, להבדיל מהבטחות נטענות, לא היה ביניהם
וכאמור, הנתבע, בסתרי ליבו, מעולם לא התכוון לזוגיות, לשותפות גורל או לזרימת ממון שלא
לכיוונו.

אם תרצה תאמר שהנתבע פשוט הותיר את התובעת לסבור שזהו המצב ובכך ניצל את
תמימותה.

50. כאשר כפרי לחץ חיצוני (ילדיה), אשר הצביע על תמימותה ואובדנה הכלכלי, ביקשה התובעת
הסכם ממון, כבר ברור היה כי הנתבע מעולם לא שקל שיתוף כלכלי כלשהו, להבדיל מקבלת
טובות הנאה.

51. לאורך הדרך כולה היו העובדות פרושות בפני התובעת, בקלות יכולה היתה להבין כי מנצלים
אותה ואף על-פי כן בחרה "לעצום עיניה" או להשלות עצמה, גם להאמין להבטחות סרק, ככל
שהובטחו.

52. עוולה שבדין אולי יש כאן, אך ידועות בציבור לא, ולו בשל העדר גמירות דעת של הנתבע והעדר
סממנים לכוונת קשירת גורל. איך הסביר הנתבע? הוא אינו מן הנקשרים.

תביעת המזונות

53. גם בעניין זה כתבתי מעט ב"הלכת ק.ש", שם, וכך :

55" הכוונה היא כמוכן, בכאן, באותו מישור בו מתקיימים המזונות המשקמים,
לאמור מושג אשר נשאב מתחושת צדק, שמטרתו לאפשר לבן זוג חלש
כלכלית להסתגל לצורך לקיים עצמו לאחר הפרידה ולאחר סמיכתו בעבר,
באופן מלא או חלקי, על שולחנו של בן הזוג האחר.

56. נזכרתי במאמר קצר וממצה שכתבה בשעתו עורכת הדין ליטל יעקוביץ'-
דראי ואשר הטיב לתאר את שאמרתי לעיל.

57. וכך, בין השאר כתבה עורכת הדין הנכבדת מפי הפסיקה:

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

"זכאות ידועים בציבור למזונות אזוריים – דמי שיקום"

הפסיקה שדנה בשאלת זכותם של ידועים בציבור ב"מזונות" עברה גלגולים שונים. בתחילה פסקו בתי המשפט מזונות לידועה בציבור על בסיס "הסכמים בין בני הזוג" ולמעשה חייבו קיומו של הסכם מפורש בין הצדדים. (ע"א 563/65 יגר נ' פלביץ פ"ד כ (3) 244, (1966)). פסיקה מאוחרת יותר אפשרה חיוב במזונות לידועה בציבור שנעזבה על ידי בן זוגה באופן חד צדדי, גם על פי הסכם "מכללא" שנלמד מהתנהגות הצדדים והנסיבות הספציפיות של כל מקרה. - (ע"א 805/82 ורסנו נ כהן פ"ד לו (1) 529, (1983), ע"א 2000/97 לינדורן נ' קרנית פ"ד נה (1), 12).

ללא ספק ההתפתחות ההלכתית החשובה נעשתה בפסק דינו של כב' הנשיא (כתוארו אז) ברק ברע"א 8256/99 פלונית נ' פלוני פ"ד נ"ח (2) 213, (2003), בו נטבע המושג של "מזונות אזוריים". בפסק דינו של השופט ברק נקבע כי בהעדר הסכם מזונות מפורש, הזכות למזונות אזוריים תקבע על פי דיני החוזים הכלליים, כאשר עיקרון תום הלב יהווה את אמת המבחן באשר לקיומה של הזכות כמו גם את אמת המידה באשר לתנאי הזכות.

אמנם פסק הדין ברע"א 8256/99 עסק בנישואין אזוריים, אך הנשיא ברק השווה בין חבות זו לחבותם של ידועים בציבור "במקרה של ידועים בציבור, תום הלב נגזר מהסכמת הצדדים לקשר של ידועים בציבור".

עוד הסביר הנשיא ברק, כי מטרת המזונות האזוריים, לאפשר שיקומו של בן הזוג האחר לאחר הפרידה. בהמשך לפסיקה זו, קיבלו ערכאות נמוכות יותר את האפשרות העקרונית לפסוק דמי שיקום לידועים בציבור, או כפי שכוננו "מזונות משקמים" ולעיתים מכונים בטעות "מזונות לידועה בציבור".

מה התנאים?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

התנאי להחלת ה'קונסטרוקציה החוזית', הינו כי בן זוג אחד פיתח תלות בבן הזוג האחר באופן שבו קיימת הסתמכות בן הזוג על כך כי בן הזוג האחר יתמוך בו ויפרנס אותו.

לא אחת קורה כי בן זוג אחד מקדיש את כל כולו לטובת הבית מתוך הסתמכותו כי בן הזוג האחר ישמש עבורו משענת כלכלית. בתי המשפט קבעו כי הסתמכות זו היא לב לב של קביעת דמי השיקום, מאחר ולא ניתן לגדוע בבת אחת הסתמכות של צד אחד על צד שני כאשר ההסתמכות היא בתום לב.

בתי המשפט קבעו כי לא ניתן "לכרות מטה לחמו וקיומו" של בן הזוג המסתמך, רק משום שהצד השני אינו מעוניין עוד בחיים משותפים ויש לאפשר תקופת זמן סבירה להליכי פירוד בין בני זוג וכדברי כב' השופט פ. שטרק: "המטרה היא לייצר טבעת הצלה עד לרגע שמגיעים לחוף מבטחים."

ברור כי העקרונות שלעיל, חלים באופן הדדי על שני בני זוג, כאשר שיקולים של הגינות והגנה על הצד החלש במקרים בהם קיים פער כלכלי ביניהם, כמו גם עקרון השוויון, הם אלו שיצדיקו פסיקת מזונות.

אז מי זכאי למזונות? רק נשים או גם גברים?

פסיקת דמי השיקום "מזונות לידועים בציבור" אינה תלויה מגדר. יש ופער הכוחות יהא לטובת הגבר שיזכה בדמי השיקום ויש שהפער יהא לטובת האישה ויש אף אפשרות שהפער יתקיים גם בין בני זוג חד מיניים.

ביהמ"ש יבחן בכל מקרה את דפוס היחסים הספציפיים שלפניו ויבדוק בין היתר את מידת התלות ההדדית, את ההסתמכות על

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

המשך קיומה של מערכת היחסים, את פרק הזמן בו מתקיימת
הזוגיות, קיומם של ילדים משותפים וכיוצ"ב. בהתאם לנסיבות
כל מקרה ייקבע האם יש מקום לחיוב ב"מזונות", מה יהיה גובה
החיוב ומשך הזמן לחיוב.

ומה נקבע בפסיקה?

אסקור עבורכם מספר פסקי דין שבהם נפסקו מזונות משקמים/
אזרחיים לידועים בציבור:

בפסק דינה של כב' השופטת גליק מהעת האחרונה (תמ"ש (ת"א)
33988-05-10 ש.מ. נ' מ.ס. [פורסם בנבו]) סקרה השופטת את
התפתחות הסוגיה וחייבה את הנתבע במזונות אזרחיים של בת
זוגו בסך 10,000 ש"ח לחודש, ולמשך 5 שנים מיום הגשת התביעה
וזאת לאחר שנקבע כי בנסיבות חייהם של התובעת והנתבע נראה
שאכן התקיימה תלות כלכלית בין התובעת לנתבע והיא תלויה
בנתבע שבעתיים, כשהיא תשושת-נפש, זקנה, חולה באלצהיימר,
סובלת משברים ומגידול סרטני וזקוקה לעזרה סיעודית 24 שעות
ביממה.

בפסק דינו של כב' השופט שטרק (תמש 47680/06 פ.א. נ' ק.פ.
(5.4.09) [פורסם בנבו]) נפסקו לתובעת 4,000 ₪ לחודש למשך 36
חודשים, החל מיום הגשת התובענה. ביהמ"ש השווה בין דמי
ההסתגלות (לשיקומה של התובעת) לבין הדמיון לדמי
אבטלה/פיצוי פיטורין לעובד אשר פוטר באופן פתאומי. אגב,
בערעור על פסק הדין (ע"מ 1079/09 ק.פ. נ' פ.א. (לא פורסם)),
נשארו על כנם עקרונות פסק הדין ובדרך פשרה נקבע כי תשלום
דמי ההסתגלות ישולמו במשך 24 חודשים.

בפסק דינו של השופט אייזנברג (תמ"ש (חי') 12818-08-11 ר. ד
נ' ח.ר. [פורסם בנבו]) פסק ביהמ"ש לענייני משפחה מזונות זמנים
למבקש – הידוע בציבור של המשיבה, על בסיס הנסיבות

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

המיוחדות של הצדדים שם. הצדדים נשוא פסק הדין ניהלו מערכת יחסים זוגית מאז שנת 1997. המבקש גרוש, בן 64. המשיבה אלמנה, בת 76.

המבקש היה מובטל מעבודה, מחוסר הכנסות ושקוע בחובות וסמוך על שולחנה של המשיבה, תוך שהוא מתגורר בביתה ומתקיים מהכנסותיה. אשר על כן נקבע, כי כל עוד מתגוררים הצדדים תחת קורת גג אחת תמשיך המשיבה לשאת בכל הוצאות אחזקת דירת המגורים: לרבות חשמל, מים, ארנונה, טלפון, גז, כבלים, אינטרנט וועד בית.

בנוסף להוצאות אלו נקבע כי המשיבה תישא במזונות המבקש בסך של 2,000 ₪ לחודש וזאת עד החלטה אחרת, על מנת לאפשר קיומו של המבקש, שלאורך שנות החיים המשותפות היה תלוי למחייתו במשיבה.

מתי לא יקבלו ידועים בציבור מזונות?

לצד הפסיקה המחייבת בתשלום מזונות משקמים/ דמי הסתגלות/ מזונות אזוריים, ישנה גם פסיקה הדוחה את התביעות המוגשות למזונות משקמים לידיועים בציבור:

בפסק דינו של כב' השופט פיליפ מרכוס (תמש (י-ם) 9270/07 נ. ג. פ' נ' ד. נ.) נקבע כי יש להיזהר בפסיקה זמנית של דמי שיקום ויש להימנע מפסיקה של סכומים בהליך זמני טרם בירור ההליך גם במקרים קיצוניים של העדר הכנסה.

בפסק דינו של כב' השופט ג'יוסי (תמש (נצ') 3281-01-09 ר. ט. נ' ק.ל.ק [פורסם בנבו] מיום 26.9.11) נדחתה תביעת התובעת למזונות כידועה בציבור וזאת מהטעם כי ההלכה המשפטית היא כי גם כאשר מדובר בידיועים בציבור, מזונות לאחר הפירוד דורשים

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

הסכם מפורש כדי להעמיד את זכותה של בת הזוג. במקרה זה לא הוכח כי נכרת הסכם כזה, שבו התחייב הנתבע לשאת במזונות התובעת אם יסתיים הקשר ביניהם, מה גם כי במקרה זה לא נמצא כי התובעת זקוקה לשיקום.

בפסק דינו של כב' השופט גורביץ (תמש (נצ') 41947-07-10 ר. ח. נ' י. ב. ע. [פורסם בנבו] מיום 17.7.2011) נפסק כי מטרת המזונות המוענקים לידועה בציבור הינה לאפשר לבן הזוג הנעזב להסתגל למצב ולהביאו לכך שיוכל לתמוך בעצמו. המזונות ניתנים לתקופה סבירה בסמוך למועד הפירוד, ולא לכל החיים, כדי להסדיר את החיים שלאחר הפירוד על מנת שכן הזוג הנעזב יוכל להשתלב במעגל העבודה ולפרנס את עצמו.

ביהמ"ש קבע כי אין מקום לפסוק למבקשת מזונות שכן לא הוכחו הצרכים שנתבקשו, לא הוכח כי המבקשת ננטשה ע"י המשיב, מצבה הבריאותית תקין והיוזמה לעזיבת הבית באה מצידה והיא אף פתחה פרק חדש של זוגיות בחייה והינה בעלת קריירה תעסוקתית. לפיכך, בהעדר הוכחה לנזקקות נדחתה הבקשה למזונות משקמים.

בפסק דינו של כב' השופט סילמן (תמש (קריות) 1180/08 פלונית נ' פלוני (2011) (פורסם בנבו)) נפסק כי אין מקום להליך תביעת המזונות המשקמים. במקרה זה דובר בתובעת העובדת למחייתה כמשווקת והכנסתה מוערכת על ידה בסך של כ- 4,500 ₪ לחודש. בנוסף בבעלות התובעת נכס מקרקעין בבעלותה, המניב לה הכנסה וניתן להתחשב בכך כי הנכס עצמו מהווה הון עצמי, היכול לשמש כתחליף מזונות או כמקור להפקת פירות.

בפסק דינו של כב' השופט יהורם שקד (תמש (ת"א) 55392-09-11 ש. ג. נ' נ. ר. (פורסם בנבו) נדחתה תביעה למזונות משקמים שהגישה אישה כנגד מי שהיה לטענתה בן זוגה. ביהמ"ש בוחן את התנאים לקביעה כי בני זוג הם ידועים וציבור וקובע כי התובעת

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

לא עמדה בנטל זה ומוסיף גם כי גם אם די בכך כדי לדחות את
עתירת התובעת לחיוב הנתבע במזונותיה המשקמים, הרי
שבפסיקת מזונות אישה מכוח הדין האזרחי, להבדיל מהדין
האישי, שומה על ביהמ"ש לבחון את אומד דעת הצדדים, את
הציפיות הסבירות שהם פיתחו זה כלפי זה ואת כוונת
הסובייקטיבית. כמו כן, המזונות האזרחיים נועדו על מנת להבטיח
את רמת חיו של בן הזוג ולאפשר את שיקומו לאחר הפרידה
הפיזית בין הצדדים, ומכאן שמם "מזונות משקמים". במקרה זה
התביעה למזונות משקמים הוגשה בשיהוי – כשנתיים וארבעה
חודשים לאחר הפרידה, ויש גם בכך כדי ללמד על עוצמת טענותיה
של התובעת. ביהמ"ש אינו מוצא לנכון לקרוא מתוך יחסייהם של
הצדדים חיוב חוזי על פיו יש להשית על הנתבע לשאת במזונות
התובעת, בין היתר, נוכח משך הקשר בין הצדדים ואופיו ובשים
לב לכך שהנתבע לא זן את התובעת אף בתקופה בה התקיים קשר
זוגי ביניהם.

בפסק דינה של כב' השופטת אלה מירז (תמש (חי') 9130-11-08
ש.ק.נ' ר.ב.ש (פורסם בנבו) נפסק בין היתר כי מטרת המזונות
המוענקים לידוע בציבור היא לאפשר לבן הזוג הנעזב להשתקם,
להסתגל למצב החדש ולהגיע למצב שיוכל לתמוך בעצמו. המזונות
ניתנים לתקופה סבירה קצרה בסמוך למועד הפירוד, כדי שבן הזוג
הנזקק יוכל להשתלב במעגל העבודה ולפרנס את עצמו. במקרה
דנן, התובעת העידה כי מקבלת 1,700 ₪ מביטוח לאומי ובנוסף
נפסקו לה מחצית הזכויות בדירה. במצב זה ולאור איזון הזכויות
הפנסיוניות וזכאותה של האישה למחצית הדירה ולאור העובדה
כי היחסים בין הצדדים תמו, ביהמ"ש סבור כי אין מקום עוד
להעניק לתובעת מזונות.

אז מה המסקנה?

אין ספק כי קיים שוני ופעור בין הפוסקים ובתי המשפט, אך ככל
עניין מתחום דיני המשפחה, נדרשת בדיקה מעמיקה של נסיבות

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

המקרה הקונקרטי, מחד, ובהשקפת העולם של הפוסק בדין, מאידך."

58. אלא שבשונה מכותבת המאמר, תפקידו של בית המשפט הוא להבהיר את הדין ואת הנורמה הנוהגת.

59. אומר, כי החפץ במזונות משקמים צריך להוכיח בשניים:

א. קיום הסכם ממנו ניתן ללמוד דבר קיום זכות למזונות משקמים.

ב. קיומו של צורך ממשי בפסיקה כאמור.

60. במאמר קצר שפרסמה ברשת, כתבה עורכת הדין הדו"ר שרון פרילינג בין השאר, כך:

"להבדיל ממערכת נישואין, מאופיינת מערכת יחסים של ידועים בציבור באפשרות המיידית לנתק את הקשר. למה הכוונה? כאשר בני זוג נשואים מבקשים להיפרד ולהתגרש, התהליך אורך זמן מסוים, לצורך הסדרת הגירושין ולא ניתן להביא את הקשר לסיומו (ברמה הפורמאלית) באופן מידי, גם אם צד אחד עוזב את השני בפועל. כך לדוג', אם הבעל יעזוב את הבית, עדיין יהיה מחויב כלפי אשתו בחובות מקשר הנישואין, דוגמת מזונות, שכן הוא עדיין נשוי לה והקשר הפורמאלי טרם הותר. במסגרת יחסים בין ידועים בציבור, אין מסגרת פורמאלית אשר אותה יש להתיר ולמעשה סיום הקשר יכול להיעשות באופן מידי, ללא תקופת הסתגלות, מרגע שאחד הצדדים קם והולך.

נוצרו מצבים בהם אישה היתה תלויה כלכלית בבן זוגה הידוע בציבור, אולם משהוא בחר יום בהיר אחד לקום וללכת, נותרה היא בבת אחת ללא מקורות כלכליים מספקים, שכן נוצר נתק חד ומידי ביחסים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.
תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

1
2 בתי המשפט נתנו את הדעת למציאות בעייתית זו ונקבע
3 שגם במערכת יחסים בין ידועים בציבור קיימת חובת
4 מזונות בין בני הזוג. להבדיל מחובת המזונות במערכת
5 הנישואין הפורמאלית המושתתת על הדין האישי
6 (ההלכה היהודית כאשר מדובר בבני זוג יהודים, לרבות
7 הכתובה הנחתמת על ידי הבעל בטקס הנישואין הדתי),
8 חובת המזונות במסגרת היחסים בין בני זוג ידועים בציבור
9 מושתתת על יסודות הסכמיים בין בני הזוג ועל עיקרון
10 תום הלב. בתי המשפט קבעו כי שיקולים של הגינות,
11 הגנה על הצדדים חלשים (על פי רוב האישה) וההסתמכות
12 הכלכלית של הצד החדש במערכת הזוגית על הצד החזק
13 כלכלית בתקופת הקשר, מחייבים לאפשר חיוב בעל אופי
14 של מזונות משקמים לצד החדש, לאחר הפירוד. זאת, בין
15 היתר, נוכח התוצאות הקשות שעלולות להיווצר במערכת
16 יחסים בין ידועים בציבור במצב של הפסקה מיידית של
17 המחויבות הכלכלית של הגבר כלפי האישה, עם
18 התערעורת היחסים, כאשר התקיים קודם לכן בין בני
19 הזוג דפוס של תלות כלכלית. עוד נקבע כי החיים הזוגיים
20 והאופן בו בני הזוג ניהלו את משאביהם הכלכליים ותמכו
21 הדדית האחד בשני, גם בהיבט הכלכלי, הם שיוצרים
22 הסכם משתמע (דהיינו – אף אם אין הסכם מפורש בין בני
23 הזוג בעניין זה) לתשלום המזונות.

24
25 בהתאם לגישות אלה, קיימת כיום מגמה בבתי המשפט
26 לענייני משפחה לפסוק מזונות משקמים לבת זוג ידועה
27 בציבור, אשר היתה תלויה כלכלית בבן זוגה, וזאת
28 לתקופה שלאחר הפירוד ביניהם, על מנת למנוע מצב של
29 נתק כלכלי חד ופתאומי, ללא יכולת הסתגלות למציאות
30 החיים החדשה.

31
32 לאיזה פרק זמן יפסקו על פי רוב המזונות המשקמים?
33 סכום המזונות ומשכך ישתנה ממקרה למקרה, וייקבע

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.
תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

בהתאם לנסיבות הספציפיות. יחד עם זאת, ניתן לומר, כי
דפוס היחסים בפועל, משך היחסים, טיבה ואופיה של
התלות הכלכלית שנוצרה בין בני הזוג, שאלת קיומם של
ילדים משותפים בקשר, הפסדים ורווחים כלכליים
שנגרמו לבני הזוג במהלך הקשר (לדוג' פשרות בנושא
קריירה ועבודה שבצע צד אחד, לעומת הישגים אליהם
הגיע הצד האחר) ישפיעו על קביעת סכום המזונות
והתקופה שלגביה יפסקו.

דמי המזונות המשקמים יכולים להיפסק כתשלום חודשי
לפרק זמן מסוים או כסכום חד פעמי. מטרתם כלשונם –
שיקום בן הזוג החלש כלכלית ומתן אפשרות לעמוד על
הרגליים לאחר התלות הכלכלית שנוצרה בבן הזוג. אין
המדובר בסכומים מאוד גבוהים על פי רוב וכאשר הסכום
נפסק באופן חודשי, יהיה זה בדרך כלל לתקופה שאינה
ארוכה, בין שנה למספר שנים לאחר הפירוד, בהתאם
לנסיבות המקרה, כאמור.

מגמה חשובה זו נותנת מענה למסגרת יחסים שהופכת
יותר ויותר מקובלת בעידן המודרני ומונעת התנהלות
חסרת תום לב בין בני הזוג, אגב הפירוד וניתוק היחסים
ביניהם".

54. לא איתרתי הסכם בין הצדדים לפיו יפרנס הנתבע את התובעת. מנהג הצדדים היה למעשה
להפך – הנתבע חי במובנים רבים על חשבון התובעת.

55. באין ידועות בציבור לא ניתן לפסוק מזונות מכוח אותו קשר (וראה: "הלכת ורסנו", ע"א
805/82 ורסנו נ' כהן, לז(1) 529 {פמ"מ – 06.03.1983}, גם לא ניתן לקרוא על הצדדים שבפניי
הסכם ולפיו יפרנס הנתבע את התובעת.

56. הוסף לכך חוסר פירוט של ממש בדבר הכנסות התובעת, אי קיוזים וכו' ותמצא כי התובעת
לא הרימה את הנטל שבדין המוטל עליה להוכיח זכותה למזונות משקמים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

57. התובענה לעניין המזונות נדחת.

האם היה הסכם הלוואה

58. עדות התובעת נשמעה ביום 13.07.2020 (מעמוד 28), וכבר שם נוצרת בעיה לתובעת (שורה 28) שכן העידה התובעת שאינה יודעת מה היקף תביעתה וכמה מגיע לה.

59. וכך נכתב, מעמוד 29 :

"העדה גב'...": אה, כמה לדעתי,
ש: מגיע לך כסף, תעני לנו במספר ואת לא חייבת להיות מדויקת.
20,000 ש"ח ימינה, 20,000 ש"ח שמאלה לא נתפוס אותך,
ת: לא, יותר מ- 20,000, יותר מ- 50,000,
ש: 50,000?
ת: אני, כמעט 40 ומשהו נתתי לו מזומנים הכל. הוא בן אדם הזה,
ש: כמה בסך הכל את חושבת שמגיע לך?
ת: אני מגיע לי מיליון.
ש: מיליון.
ת: כן.
ש: איך מחושבים המיליון?
ת: מגיע לי על מה שהוא רימה אותי כל הזמן. שיקר אותי. 5 שנים
אני נתתי ואני עשיתי ואני,
ש: סליחה, את נתת לו מיליון ש"ח?
ת: כמעט מיליון ש"ח. כן.
ש: כמה נתת לו?
ת: אני לא יודעת בדיוק במספרים בדיוק בדיוק, אבל מה שהיה לי אני
יודעת.
ש: את גם נהנית מהמיליון הזה שאת מדברת עליו?
ת: אם אני נהנית? אני גם נהנית.
ש: או שרק נתת לו את הכסף והוא הלך עם הכסף?
ת: לא, הוא לא הלך עם הכסף.
ש: אלא מה עשו בכסף?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

- 1 ת: אנחנו נהנינו ביחד מהכסף אבל, אבל אני שילמתי עליו הכל. הוא
2 הבטיח לי כל הזמן, אין שום בעיה, תשלמי אני אחזיר לך, תשלמי
3 אני אחזיר לך, אין שום בעיה.
4 עו"ד ישראלי: תראי גברת ... ,אני רוצה לרדת למספרים, זה חשוב לי מאוד. כי,
5 העדה גב' ...: מספרים, אני לא יודעת מספרים, אני לא יודעת, מיליון אני יודעת.
6 הבת שלי השאירה לי 800,000 ש"ח ואחר כך, מכרתי בית במיליון
7 ש"ח. אתה רוצה, אתה רוצה עוד ספרים?
8 ש: אני, אני רוצה ככה, אני רוצה לדעת, תראי, יש לך, הגשת תביעה,
9 ת: כן, כן, הגשתי,
10 ש: ואת אומרת שאת רוצה עכשיו מיליון ש"ח,
11 ת: כן.
12 ש: למה לא 2? לא 3? לא 4?
13 ת: לא, כי אני לא רוצה, אני רוצה מה שנתתי."
14
15 60. ועוד העידה התובעת, בעמודים 30 ו- 31 :
16
17 עו"ד ישראלי: אוקי. אני אבקש מגברת ... ,קחי את התביעה שאת, את התצהיר
18 שהגשת, את התביעה שהגשת, אני רוצה שתראי לי איך הגעת
19 למיליון ש"ח.
20 העדה גב' ...: אמרתי לך איך הגעתי. האדון הזה כמו שאתה רואה אותנו, אנחנו
21 נוסעים באוטו, אנחנו עוברים דרך בנק הוא אומר, תרדי פה,
22 תמשכי לי 4,000, 5,000,
23 ש: תראי לי בבקשה,
24 ת: אני לא יכולה להראות לך כי זה אני, ביני לבינו.
25 ש: אבל, גברת ... ,
26 (מדברים יחד)
27 העדה גב' ...: מה זה? כל הנסיעות לחוץ לארץ, הכל, אני נתתי, אני שילמתי את
28 הכל,
29 עו"ד ישראלי: סליחה,
30 העדה גב' ...: אני נתתי, הוא אמר את תשלמי אני אחזיר לך, אני אקבל אני
31 אחזיר לך.
32 ש: גברת, אבל, גברת ... ,
33 ת: כל הנסיעות, פגשתי גם את המשפחה שלו בחוץ לארץ.
34 ש: גברתי ... ,תראי, תעני רק לשאלות שלי.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

ש: תודה. יש הוכחות את אומרת על 453 אלף ש"ח. עכשיו את אומרת, השתמשנו בכסף ביחד, נסענו לחו"ל, חזרנו, נהנינו. אז למה מגיע לך 453 ולא חצי מ- 453?

ת: אפשר לענות?

ש: תודה, אני אשמח לתשובה.

ת: כי זה לא רק כל הכסף, אין לי הוכחות כמו שאתה אומר. אני היינו נוסעים לחוץ לארץ, היה עומד בכספומט, צריכה להוציא כסף, תמשכי כסף, חסר לנו כסף פה, חסר,

ש: אבל כסף שאת מושכת מכספומט נרשם בבנק כמשיכה, יש הוכחות.

ת: בסדר, אז, אבל זה כספים שלו, גם תראה כל, כל מה שאנחנו היינו.

ש: טוב, עוד משהו אתה צריך ממנה?

עו"ד ישראל: כן. הנה התצהיר שלך מונח לפניך,

העדה גב'...: כן.

ש: אני רוצה להבין איך הגעת למספר הזה."

61. למען האמת, קשה להבין ולא הוכח מדוע וכיצד חושבו סכומי התביעה.
62. איש לא מכחיש כי נמשכו 453,000 ₪ ואולי אבדו גם 800,000 ₪, אך מה היו הוצאות התובעת? מה כיסה הוצאות ומתנות לנתבע? קשה להבין, ובכך לא די.
63. ואולם, השתכנעתי מעדות התובעת כי טענת הנתבע ולפיה החולה, הידיד או כל אחד אחר מאהב של התובעת היה – כוזבת היא (וראה עדות התובעת, המהימנה עלי, מעמוד 33 ואילך).
64. עוד סבור אני, כי בין הצדדים לא נערך הסכם, לא ננקבו סכומים וכי "פליטות פה" של הנתבע בדבר השבה ככל שהיו, ואני מאמין שהיו, לא היתה כוונה בצדן ומסוימות לא הוכיחה התובעת.
65. כך העידה התובעת מעמוד 40, בהתייחסה לזמן שלאחר סירוב הנתבע לחתום על הסכם הממון :
- ש"ש :** **סליחה, המשכת להתנהל איתנו מבחינת כסף כרגיל גם אחרי שהוא לא בא?**
- ת:** **כן, כי הוא כל הזמן הבטיח לי. הוא אמר לי אל תדאגי, כל, כל שקל שאת מוציאה עליי אני מבטיח לך, אני אקבל את הירושה, אני אקבל את זה, אני אתן לך,**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

- ש: עוד משהו עורך דין ישראלי? תודה.
- ת: אני אתן לך, הוא הבטיח לי כל הזמן הוא אמר לי,
- ש: אני, תודה.
- (מדברים יחד)
- כב' הש' שני: תודה, תודה.
- עו"ד ישראלי: גברת ... שמעתי שאת אומרת לפרוטוקול שהעניין של הסכם יחסי ממון עלה 3 שנים לאחר היכרות ביניכם, נכון? כשראית שההסכם הזה לא נחתם, מדוע לא עצרת את הקשר מיד?
- העדה גב': מותק, כשאזהבים וכשרוצים, כשבן אדם אוהב וכשהוא יודע איך לדבר והוא יודע איך להבטיח, הוא כל הזמן הבטיח לי אני אקבל, את תראי כל שקל,
- כב' הש' שני: כן, אבל השאלה שלנו זה מתי הבן אדם הסביר, הרגיל היה אומר לי יש לי עסק עם נוכל, שקרן, אחד שלא עומד בהבטחות שלו?
- העדה גב': כן, אז בסוף מתברר שהבן אדם נוכל. לא רק ממני, הוא לקח מעוד, לא, שואל אותך עורך דין ישראלי,
- ש: כן,
- ת: 3 שנים היית איתו, ראית שכסף זורם ממך, ראית שכסף לא בא בחזרה, באו הבנות שלך אמרו אמא, לפחות תעשי הסכם יחסי ממון. ראית שהוא לא בא, למה המשכת? זה כבר לא סביר. זה מה שהוא שואל אותך, תנסה לספק לנו הסבר,
- ת: אתה צודק, אתה צודק, זה לא סביר."
66. אמור מעתה, כי הסכם ספציפי שניתן לקבוע לגביו, תאריך, מועד החזר וכו' לא היה ואכן, "תמרורי אזהרה" לבל תמשיך "להשקיע" בנתבע היו בפני התובעת.
67. אם תרצה בלשון עממית להביא מסיכומי הנתבע, תמצא שם אמירה ולפיה לכאורה "אם פתיה בגירה מבזבזת את כספה – בעיה שלה".
- האם יש מקור חיוב כנגד הנתבע
68. אמור ראשית לעניין טענת המרמה, כי הכסף לא נלקח במעילה ו"מאחורי גבה" של התובעת, אם בכלל יכולה טענת המרמה להצטמצם רק לאי קיום הבטחה להחזיר סכום בלתי מסוים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

69. דמיין לך גבר המטפח בכספים אישה שפגש, מכניסה לביתו, רוכש לה טובין ונוטל אותה, על
חשבונו, שוב ושוב לחוץ לארץ. מן הסתם נאמר כי מדובר במתנה ואין אותו גבר זכאי ל"החזר".
בכאן רק מתחלפים המגדרים, והחוק הרי שווה לגברים ולנשים כאחד, לעניין זה.

70. הכלל לעיל מופר ויוצר חבות בשני מצבים עיקריים:

א. בהינתן נסיבות של עשיית עושר ולא במשפט.

ב. בהינתן עוולה נזיקית או הפרת מה שמכונה "החוזה המשפחתי".

71. הבה נזכור כי לא מעט פסיקה הורתה לבית המשפט למעט מלהתערב בתא המשפחתי ולהקטין
העיסוק בתובענות נזיקיות אשר נועדו "ללישב חשבונות", מקום שאין בכך ערך של ממש (וראה:
עמ"ש (מרכז) 16-01-56871 מ. ז. כ. נ' ע. ז. כ. {פמ"מ – 28/2/2017}).

72. ככלל, כבר קבעתי בשעתו (וראה: תמ"ש (ת"א) 14157-02-15 ד. פ. נ' א. א. {פמ"מ –
26/12/2016}) כי בין בני תא משפחתי, ככלל, לא תותר התחשבנות לעניין הוצאות עבר שהוצאו
למחיה.

73. באותו פסק הדין (14157-02-15), שבתי והפניתי בדברי למעין חוזה לא כתוב הקיים בין בני
משפחה למיניהם וכך, בין השאר, אמרתי בכווני לכך כי הפרת אותו "חוזה משפחתי", היא
עצמה יש בה עילת תביעה:

"123. כשם שהדין מבחין למשל בין רשלנות ופזיזות, כך יש להבדיל תום לב
מהגינות. הללו הם מושגים משלימים ולא בהכרח זהים. ההגינות היא לכן
בבחינת חובת תום לב מוגברת.

124. המשכו של עקרון תום הלב והגינות גם נמצא "בפרק נוסף" בחוזה
המשפחתי, הקובע, כי צד לחוזה שכזה יכול אפילו לחוב ברשלנות או בעילה
של הפרת חוזה, אם לא ינהג זהירות ראויה בשותפו לחוזה.

125. במה שכינתי ה"חוזה המשפחתי" מובנה איסור מכללא לעשות שימוש
לרעה גם בזכויות דיוניות הניתנות לבן הזוג (ראה: בר"ע 305/80 שילה נ'
רצקובסקי, פ"ד לה (3)449(פמ"מ – 4/6/1981). במילים אחרות הדין
מאפשר שלא ליתן לתובע אפילו זכויות ברורות בדיני המשפחה שעה שהוא

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

רואה בפעולותיו חוסר תום לב (וראה: ע"א 1915/91 אסתר יעקובי נ' עזרא יעקובי, מט (3) 529 {פמ"מ – 13/8/1985}).

126. הפועל היוצא מדברי לעיל הוא שכשם שהחזזה המשפחתי מכיל פרקים לענין משמורת, סדרי ראייה, חלוקת רכוש ואחזקתו, זכויות למזונות וכו', הוא מכיל גם "עקרון על" אשר התפתח, לפחות מאז חוקק חוק החוזים (חלק כללי), והשולל מכל וכל תכסיסנות אגב נתינת וקבלת זכויות משפטיות.

127. כך למשל בע"א 5258/98 פלונית נ' פלוני, (פמ"מ – 14/7/2004) קבע כב' הנשיא ברק:

"דיני החוזים בישראל אינם נעצרים על סף הבית המשפחתי. המשפט אינו שולל תוקף משפטי מחוזים (אף חוזים משתמעים) המבוססים על אדנים רגשיים והנוצרים בנסיבות אינטימיות בי-אישיות".

...

129. ולענין חובת ההגינות, נשיאת ביהמ"ש העליון כב' הנשיאה ד' ביניש, בבג"צ 518/07 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול (פמ"מ – 14/5/2009), בפס' 38-39:

"תחולתו של עקרון תום-הלב אינה מוגבלת לדיני החוזים והיא מתפרשת על כלל תחומי המשפט. בין היתר, חלק עקרון תום-הלב בתחום סדרי הדין האזרחיים. מהותה של חובת תום-הלב בתחום הדיוני הינה כי על בעלי-הדין להפעיל את הזכויות והחייבים המעוגנים בכללי הפרוצדורה האזרחית בדרך מקובלת, ביושר ותוך הגינות בסיסית המתחייבת אף ביחסים שבין צדדים "יריבים" (ראו: אהרן ברק פרשנות במשפט – פרשנות החקיקה כרך ב 550 (1993) (להלן: ברק – פרשנות החקיקה; דודי שוורץ סדר דין אזרחי – חידושים, תהליכים ומגמות 73 ואילך (תשס"ז)). על בעלי-הדין לפעול בסבירות ובהגינות במסגרת ניהול הליכי המשפט וזאת בהתחשב במכלול נסיבות העניין (ראו: בש"א 6479/06 בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' שנפ (טרם פורסם, [פורסם בנבו], 15.1.2007), פס' 4 והאסמכתאות המובאות שם)..."

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

ככלל, התפיסה המנחה בהקשר זה הינה כי השמירה על
האינטרס האישי של בעל-דין צריכה להיעשות תוך התחשבות
בציפיות הדיוניות המוצדקות של הצדדים האחרים להליך, ותוך
מילוי חובותיו של בעל-דין כלפי בית-המשפט. יוער כי בדומה
לעקרון תום-הלב, אף האיסור על ניצול לרעה של הליכי משפט
מבוסס בעיקרו על אמת-מידה אובייקטיבית, הנגזרת מרמת
ההתנהגות המצופה והראויה בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה.
כוונותיו הסובייקטיביות של בעל-דין והשאלה האם פעל בזדון
עשויה להשליך על המסקנה האם נעשה שימוש לרעה בהליכי
משפט; עם זאת, אמת-המידה המרכזית בהקשר זה הינה
סבירות והגינות, קרי – כיצד בעל דין סביר והגון היה נוהג
בנסיבות המקרה".

74. ושוב, טיבם של ההגנות ותום הלב צריכים להיבחן בהבנה שלא כל הסכם או התנהלות בתחום
התא המשפחתי צריכה או נכונה היא למשפט (וראה: תמ"ש (ת"א) 23849-08-10 י.ק. נ' ב.ש.ק.
{פמ"מ – 9/10/2011}), וכך כתבתי:

80. "נשאלת השאלה, הכיצד מביטה הפסיקה על תובענות להתחשבנות בשל
הוצאות עבר לצרכי קיום?

81. הדין סובר שדרישתו של תובע ל"התחשבנות" בגין העבר, בגין ההתנהלות
השוטפת לעת תקופת החיים המשותפים, עומדת בניגוד להלכה הפסוקה,
לפיה אין עורכים התחשבנות באשר להוצאותיהם המשותפות של מי מבני
הזוג במהלך מערכת היחסים הזוגית, ובפרט הוצאות שוטפות בעבור התא
המשפחתי.

82. לתימוכין באמור, ראה: תמ"ש (טב') 15754-12-09 מ.ת. נ' א.ר. (פמ"מ –
20/1/2012):

"אם הצדדים היו שותפים וניהלו משק בית משותף,
אין מקום להתחשבנות ופנקסנות ביחס לכספים
שהוצאו בתקופת החיים המשותפים".

וכן תמ"ש (קריות) 1501/08 פלוני נ' אלמונית (פמ"מ – 15/9/2009):

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

1 "לא יעלה על הדעת כי בני זוג יערכו התחשבנות
2 ופנקסנות על אשר אירע כל מהלך נישואיהם – לא
3 יעלה על הדעת כי כל החלפת רכב תחייב שמירת
4 קבלות ואסמכתאות וכל השקעה בני"ע תחייב הסכם
5 ממון; חיוב כאמור יעקר מתוכן את מושג חיי
6 הנישואין והשיתוף הכלכלי..."

7
8 כן ניתן להקיש לעניין זה מן ההלכה בדבר מתנות שהוחלפו במהלך החיים
9 המשותפים, וראה: תא"מ 12-05-23076 פרנק נ' בן יעקב (פמ"מ -
10 14.9.2014):

11 "כאשר הכספים ניתנו במהלך מערכת יחסים זוגית,
12 בה דאגו הצדדים איש לרעהו וחשוב אחריות זה לזו,
13 עומדת לנתבע "חזקת המתנה". משמע, דווקא על
14 הטוען לכך שהמדובר בהלוואה הנטל להוכיח את
15 טענתו...

16
17 בענייננו, נטל הראיה עומד לפתחו של התובע וזאת מתוקף טיב
18 יחסיהם של הצדדים בעת הרלוונטית. מנסיבות מתן הכספים
19 נשוא התובענה, יש בכדי להצביע שהכספים ניתנו במטרה לסייע
20 לנתבעת ולא הוכחש שהוצבה לצד כך כל דרישה מהתובע. יש
21 לקבל את גרסת הנתבעת לפיה התובע סייע לנתבעת במצוקתה
22 והעביר לה כספים אלו מבלי שציפה שתשיבם ולא הוכח כי סוכם
23 על הלוואה בין הצדדים."

24
25 כמו כן, ר' האמור במסגרת תמ"ש 12-09-53160 ד.מ.ש נ' ח.מ.ש (פמ"מ -
26 1.4.2014):

27 "מקום בו הצדדים "קרובים קרובים" ויחסיהם מתאפיינים
28 בגילויי דאגה ואחריות לאחר, קמה "חזקת המתנה". כאשר
29 בין שני צדדים מעין אלה ניתנת תמורה, מוטל על הטוען
30 לקיומה של הלוואה הנטל להוכיח את טענתו."

31
32 83. אם תרצה ובמילים אחרות, אזי הסכמה שלא קיבלה תוקף של פסק-דין
33 לעניין הפקדת השתתפות בדמי קיום, כמוה כמתנה של משלם העיקר

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

לחברו והיא יותר בגדר משאלת לב מאשר צורך חשבונאי או הסכם הצריך לקיום, בוודאי כאשר הקיום נדרש לאחר עשרות בשנים.

84. אם לא יעלה על הדעת כי הצדדים יערכו פנקסנות על כל אשר אירע במהלך יחסיהם, מה צריך צד להסכם כמו התובעת לעשות לבל תיחשב כמי שמחלה על החוב?

85. ובכן, שתי דרכים היו פתוחות בפני התובעת (ורטינה או מחאה בעל-פה באזני הנתבע או מקורביה אינן ביניהן): או לעשות מאומה ואז להיחשב כמי שמחלה על ההתחייבות, או לתבוע את המגיע מכוח ההסכם. תביעה או דרישה בכתב כמובן לא הוצגו וברור שלא באו לעולם."

75. אל מול דברי לעיל, ניצבת תחושת ההגינות ושאלת הנורמה הרצויה לקביעה, בבחינת מדיניות שיפוטית ראויה.

76. בבע"מ 5939/04 פלוני נ' פלונית, נט (1) 665 (פמ"מ – 8/9/2004), נאמר על ידי כב' השופט א. רובינשטיין:

"בעיני, בצד כל אלה יש ביסוד הדברים ציפיה להגינות ביחסים בין בני אדם בכלל – נגזרת של תום לב החולש על המשפט הפרטי (ראו והשווה סעיפים 39 ו-61 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973), בבחינת "אדם לאדם – אדם" (הנשיא ברק, רע"א 6339/97 רוקר נ' סלומון, פ"ד נה(1)199). זו גם תמציתו הערכית של הכלל "ועשית הישר והטוב" (דברים ו', י"ח)."

77. אביא מעט מדברי בתמ"ש (ת"א) 17364-12-12 צ. ק. נ' ר. מ. (פמ"מ – 05.12.2013), שם כתבתי בין השאר, כך:

84. זכותה של התובעת לקבל את הנתבע והנדרש על ידה יונקת ממקור נוסף. שכן, בנסיבות מסוימות, בהן נוצר חוסר צדק קיצוני, רשאי בית המשפט לעשות שימוש בחוק איסור עשיית עושר ולא במשפט שזו לשונו: "1. (א) מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן – הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן – המזכה),

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה – לשלם לו את שוויה.

(ב) אחת היא אם באה הזכיה מפעולת הזוכה, מפעולת המזכה או בדרך אחרת."

78. חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א - 1970, או החוק לעשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט - 1979, אינם מעניקים פיצוי אוטומטי אם בוצע חוזה באיחור או לא במועד אשר ננקב בו וללא אותו מרכיב של זדון, אשר נועד להפקת רווח לצד הפוגע, כביכול (וראה: ע"א 2161/11 דרור נ' פרץ {פמ"מ - 05/02/2013}).

79. אומר, שכאשר אובדים סכומים משמעותיים עד כדי התפרקות התובעת מנכסיה והכספים בבחינת "שסתום" כמעט חד כיווני זורם מן התובעת לנתבע והנתבע אינו מזהיר את התובעת כי הוא אינו רואה את יחסי הצדדים כמכילים חבות כלשהי מצדו, אין המצב כולל תום לב ומכאן נלמדים כוונה רעה (על העדר תום לב כמכיל כוונה רעה, ראה: ע"א 6370/00 קל בנין בע"מ נ' ע. ר. מ., נו(3) 289 {פמ"מ - 17.02.2002}):

"חובת תום הלב מופיעה בחוק החוזים (חלק כללי) ביחד עם הדרישה לדרך מקובלת. הדרישה לתום לב ולדרך מקובלת פורשה בפסיקה כדרישה אחת. סעיף 39 לחוק קובע כי "בקיום של חיוב הנובע מחוזה יש לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב" מהווה הוראת יסוד במשפט הישראלי בכלל, ובמשפט הפרטי בפרט. היא משקפת דוקטרינה "מלכותית" (ראו בג"ץ 1683/93 יבין פלסט בע"מ נ' בית הדין הארצי לעבודה בירושלים, פ"ד מ"ז(4) 702, 708). היא מהווה את ה"נשמה" של מערכת המשפט (ע"א 391/80 לסרסון נ' שיכון עובדים בע"מ, פ"ד ל"ח(2), 237, 264). היא מציבה בפני הפרט את החובה לנהוג ביושר ובהגינות (בג"ץ 59/80 שירותי תחבורה ציבוריים באר שבע נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד לה(1) 828, 834). היא אינה דורשת כי הצדדים יהיו מלאכים זה לזה. היא באה למנוע מצב שבו אדם לאדם זאב. היא מבקשת להנהיג מסגרת נורמטיבית שבה אדם לאדם - אדם (ראו א' ברק, שיקול דעת שיפוטי 473 (1987))."

80. כאשר נחצה גבול ההגינות והיקף ה"מתנות" שמקבל צד ציני ליחסים הופך משמעותי, מופרת חובת תום הלב וההגינות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

81. מגיע מקום בו הכמות הופכת לאיכות, לאמור, כי נחה דעתי ולפיה מימנה התובעת סך משמעותי להנאות הנתבע.

82. סבור אני כי עצם חיובו של הנתבע נובע משלושה מקורות מקבילים:

א. עשיית עושר ולא במשפט.

ב. הפרת החוזה המשפחתי.

ג. עוולת הרשלנות.

83. רשלנות היא כמובן התנהגות שאדם סביר ונבון לא היה נוהג בה (וראה סעיף 35 לפקודת הנזיקין). ובכאן, אדם הוגן לא היה מניח לחברו לילך שולל בדבר טיב היחסים ולהשקיע בו לעת זקנה מאות אלפים.

84. אם תרצה תאמר, שהשנים הראשונות מכתיבות נורמה ולפיה אדם זהיר ונבון (גם אם קשיש הוא) לא היה נוטל בצורה מוגזמת מכספי קשיש ממנו ומניחו "לפזר" עליו מכספו ללא אבחנה.

85. צריך היה הנתבע לצפות כי יכול והתנהגותו תציג את התובעת ה"מסונוורת" ככלי ריק לעת סוף היחסים.

86. אלא מאי, שאם "גלשנו" לתחום דיני הנזיקין, נכנסנו גם למושג של "אשם תורם" וכפי שתיארנו, התנהגות התובעת גבלה ב"עצימת עיניים", רמיה עצמית לנוכח העובדות והאזהרות שקיבלה מבני משפחתה וכן חוסר זהירות של ממש.

חוסר סמכות

87. לסיום עניין זה אומר, כי אמנם לא הגיעו הצדדים לכלל הכרה כידועים בציבור, ואולם, שעה שעסקינן בסוג של זוגיות אותה לא הכחיש גם הנתבע, הסמכות היא בכאן.

מה מגיע לתובעת?

88. כאשר כתב התביעה דורש סך 453,000 ₪ לגביו נמצא שובל ראיות, אין התובעת יכולה לצפות ולהגדיל תביעתה, למשל למיליון ₪ וכו' ללא אסמכתאות של ממש, שהרי בית המשפט תחום למסגרת התובענה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

89. צריך לזכור כי גם התובעת לא ידעה להצביע מה מן הסכומים אשר הוצאו, הוצאו עבודה, מה הוצא עבור הנתבע, מהי מתנה סבירה ומהו בגדר הבטחה להשבה.

90. הרי גם התובעת טסה עם הנתבע לחוץ לארץ, סעדה שם, התגוררה בדירות השכורות וכו'.

91. לא נותרנו אלא עם ניסיון לאומדנא סבירה באשר לסכום ראוי.

92. סבורני, כי סך ראוי לחיוב הנתבע מגיע ל- 200,000 ₪. ואסביר.

93. הסך דומה למחצית התובענה, בניכוי מסויים לאשם תורם.

94. הסך מתאים למחצית משווי כ- 10 נסיעות לחוץ לארץ לגביהן אין מחלוקת.

95. מדובר בפיצוי מה בשל התנהלותו הלא נאותה של הנתבע, תוך הטלת נטל מחדלה של התובעת לנהוג זהירות בבחינת "שווה בשווה".

סוף דבר

96. אני מחייב את הנתבע לשלם לתובעת סך 200,000 ₪.

97. משהתקבלה מקצת התביעה ולאור התנהלות הנתבע, יישא הוא בהוצאות התובעת בסך 30,000 ₪.

98. תביעת המזונות נדחית.

99. אני מתיר פרסום פסק דיני זה, ללא פרט מזהה כלשהו אודות הצדדים.

100. המזכירות תסגור את התיקים שבכותרת.

ניתן היום, ז' אייר תשפ"א, 19 אפריל 2021, בהעדר הצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 19-09-46821 ל. נ' י.

תלה"מ 19-09-46776 ל. נ' י.

לפני כבוד השופט ארז שני

1
2
3
4
5
6

ארז שני, שופט

7
8
9